

Schout Backstraat 4
5037 MK Tilburg
The Netherlands
T. +31.(0)6.42317014,
E. info@medischcentrumkenia.nl,
W. www.medischcentrumkenia.nl,
B. NL06 ABNA.048.45.49.790

REISVERSLAG OKTOBER 2023

Dit jaar komen Janneke, Yannick (bestuurslid) en Thieu van Lith 2 weken naar Kenya.

Voor ik naar Kibandaongo reis breng ik een bezoek aan Mr. Wang. Hij heeft een bedrijf dat Kokosnootschillen verwerkt tot matrassen, matten en voeding voor planten. Het is een heel proces, wat nu wat onder druk staat omdat steeds meer mensen Cassave gaan planten en de Coconut trees omhakken voor het (brand)hout, waarvan ze ook nog houtskool maken, voor de verkoop, om op te koken! (vreselijk!) Ik kocht bij hem 3 zakken met 'Coconut dust', dat je in de grond stopt voordat je gaat planten. Dit 'Coconut dust' houdt heel veel vocht vast, dat goed is in de droge periodes, in onze arme grond.

Ook ging ik langs bij Mr. Yasir Ashur, Yasir is onze contactpersoon bij de NCBA Bank in Diani. Wij hebben altijd heel prettig contact met hem en helpt ons goed.

De ontvangst is dit jaar weer geweldig, zelfs de albinokinderen geven een voorstelling in the Shade. De compound ziet er keurig uit, schoon en netjes.

Ik voel al direct dat de temperatuur heel hoog is.

Op mijn 1^e ochtend is er al vroeg veel bedrijvigheid. De delivery room, de Dispensary en de omgeving ervan worden dagelijks uitgebreid schoongemaakt. Vannacht is er een vrouw bevallen van een gezond jongetje.

Mijn eerste meeting is met CBO Chairman Mr. Nyamawi Mazera. Nyamawi is onze 1^e contactpersoon vanuit Nederland. Hij is erg actief en betrokken.

Het is 07.15 uur. Hij wil direct naar de KWAGI Group lopen, maar dat is ver weg en ik heb veel op de planning vandaag, daarbij is het erg heet, dus dat stel ik even uit.

-Betreffende de upgrade naar officieel Health Centre, is er een meeting geweest met 84 deelnemers. Wat nog nodig is: een Ward (24uurs zorg) voor mannen en vrouwen, Water en Electra. De CBO moet een officiële aanvraag doen, daar het Government tegenwoordig Bottom-Up werkt.

Het Government denkt na over de bouw van 'the Ward' in '23-'24.

De geiten op het H.C. zijn verdwenen.

Er is een elektronische babyweegschaal kapot, nieuwe kost ± €40.

De container (die dienst doet als opslagplaats) lekt. Wij gaan kijken hoe we dit kunnen oplossen. Yannick heeft hier een plan voor gemaakt.

De oude Dispensary is gerenoveerd, maar de aannemer is vergeten een tapkraan aan te leggen bij de tank (actie aannemer). Ook heeft hij niet rondom dakgoten gelegd, maar

alleen aan een kant.

Bij 't Staff house van the CHV Ass. werkt de tapkraan nog steeds niet goed (Actie aannemer). De rioolafvoer van het Staff House van the Clinical Officer, is ondergronds niet in orde. Waarschijnlijk een pijplijn gebroken, waardoor alles verstopt. Wij gaan bekijken hoe we dit kunnen oplossen, er zal waarschijnlijk een nieuw stuk leiding de grond in moeten. De plafondplaat in de Delivery Wing is nog steeds kapot (actie aannemer) Ik geef Nyamawi uitleg over de laptop, want daar weet hij niet veel van, waardoor hij hem ook niet gebruikt! De vrouw van Sammy the Clinical Officer (IT Spec.) zal Nyamawi en de secretaris CBO bijscholen.

-het huis van de oude In Charge is erg vervuild, ook ontbreekt er veel inventaris. Wij accepteren dit niet en willen alles vergoed hebben, dat wordt geregeld.

Evaluatie met onze Handyman Beja.

Hij is blij met zijn baantje. Iedereen is positief over zijn werk en inzet. Beja vraagt om dikke handschoenen voor als hij bij de incinerator werkt. Ook zou hij graag wat meer gereedschap en spijkers willen. Kreeg dit van ons. Er zijn, voor zijn in dienst treding 3 Solar lights vanaf de compound gestolen! Wij hebben nu 2 nieuwe bij ons, volgend jaar proberen we er weer 2 mee te nemen, deze werken nl heel erg goed.

We gaan een Boomplantdag organiseren. Beja neemt de organisatie op zich en zal de 550 'tree seedlings' verdelen onder H.C., Primary school, Secondary school, KWAGI Group en M.F.House. De boomstekken kregen we cadeau van Richard Bemaronda uit Tsunza.

Over aansluiting op het elektriciteitsnet gesproken met Mr. Nzole (Village Administrator en met Richard Masyoki (minister of Parlement).

Ook bespraken we een aftapping van de grote waterleiding naar ons H.C.

De bouw van 2 extra lokalen bij de Secondary school is officieel gestart door Hon. Gonza Rai en wordt betaald door het Government. De afwerking van de eerste twee lokalen gebeurd als de laatste twee ook klaar zijn. Mr. Mruche kwam een mooie grote haan aanbieden als dank voor onze support bij de bouw van de eerste 2 lokalen.

Meeting met de Staff members van het Health Centre.

In Charge, Clinical Officer, Nurse, Public Health Officer, Laboratory assitant, Ground attendend, CHV Assistant, H.C. Assistents.

-Mijn complimenten gegeven voor de mooie schone compound.

-De vorige In Charge is overgeplaatst en de nieuwe In Charge is Susan Said. Er is nog geen extra verpleegkundige. Het Health departement geeft aan dat er momenteel niet genoeg geregistreerde verpleegkundigen zijn.

-De batterijen van de Solar waren kapot. Eerst is er een aanvraag gedaan bij het Health Departement, doch na 3 maanden was er nog steeds geen reactie. Wij hebben toen nieuwe batterijen gekocht. Ze zijn opgehangen. Deze batterijen voorzien bijna de hele compound van stroom 24/7.

-Daar het Staff House van de laatste In Charge erg vervuild was en er veel inventaris is verdwenen, is er besloten dat alle Staff Houses eens in de 3 maanden worden gecheckt. Dit zal gebeuren door Mr. Nzole The Village Administrator.

De vorige In Charge is op het matje groepen en moet de schade betalen.

-The Staff traint de CHV members in First Aid.

-De aanwezigheid van de Motor Ambulance is goed bekend onder de community.

-Vandaag is er een baby'tje van 3 dagen overleden en een jonge vrouw van 40.

Morgen 2 begrafenissen dus de geplande meetings gaan niet door, omdat de gehele community gaat condoleren. Dit zijn enorme gebeurtenissen hier, die 3 dagen duren.

-Alle Staff leden kregen een mooi groen fleecje met ons logo erop.

-De twee TBA assistants in ons team vroegen om 'gum boots', deze zijn gekocht.

1e Bezoek aan Albino kinderen

-Allen kregen nieuwe hoeden, zonnebrillen, zonnecrème, tandenborstels en tandpasta, zeep, ballen, leesboekjes en heerlijke limonade. Ook kochten wij extra voedsel (rijst, bonen, zout, Melk, thee, suiker, tomaten en gedroogde vis.) omdat alles op was.

De nieuwe school Guard heeft erg goede 'groene vingers' en helpt de kinderen met een groente tuin, er staat al Sukuma Wiki en tomaten.

De kinderen uitgelegd dat er een out-reach bezoek komt van Kwale Eye Centre en de Dermatoloog dr. Twa, voor huid controle en behandeling.

-De Ace One cooker blijkt kapot!? De knop werkt niet, wij regelen reparatie.

-De diner room van de albinokinderen wordt momenteel gebruikt door bouwvakkers die een tank aan het bouwen zijn bij de school, ze slapen er zelfs! Ik was erg boos en ben direct in actie gekomen en na overleg met de Head teacher alles is eruit gehaald en de diner room in ere hersteld!

De 'albino gate' kreeg 2 lockers voor de veiligheid in de nacht. The Night Guard en de Head teacher hebben ook een sleutel.

Mr. Richard Masyuki (Minister of Parlement) komt op bezoek. We bespraken de ingestorte concrete watertank, personeelssituatie, elektriciteit situatie (alleen onze solar panels zijn niet genoeg in regentijd) en upgrade naar officieel HC. Tijdens de rondleiding die wij hem gaven was hij erg enthousiast over de compound en benoemde hij dat het er zo schoon en goed uit zag!

Ook verbaasde hij zich erover dat wij een incinerator hebben.

Hij zal officieel de 1e boom gaan planten tijdens de Boomplantdag op 15-10. En hij zal aandacht hebben voor voldoende Staff leden (fingers crossed). Hij geeft aan dat wij hét Health Centre van de omgeving moeten worden, ook liggen we centraal. Hij belt direct naar Mr. Mjimba, the Chief Officer of Health om e.e.a. te bespreken.

Meeting met bestuur C.B.O.

* Het is onze grote uitdaging voor de komende periode, om het hout om op te koken te verbannen. Dus ook geen aanmaak van houtskool meer en over te gaan op koken zonder hout. Dit zal niet zo makkelijk te realiseren zijn, maar we gaan het toch proberen. Het kappen van bomen moet echt worden gestopt, anders is het hier over 10 jaar Sahara! Vandaar ook de Boomplantdag! met als motto: 'Stop cutting, plant trees!!'

-In dit kader hebben wij in juni, 2 leden van de CBO naar een training van 1,5 week in Uganda gestuurd.

Hier hebben zij geleerd om een HOT BOX te maken, die geschikt is om mee te koken.

Dit is op een simpele manier en lokaal te maken, zodat iedereen het kan leren.

Het is een rieten mand, die gevoerd wordt en met een gevoerde rieten deksel.

Deze 2 leden moeten samen met anderen deze methodiek gaan uitrollen binnen de community, zodat iedereen deze HOTBOX zelf kan maken en gebruiken.

Ze zijn al gestart om lokale mensen manden te laten maken.

Mr. Nyamawi en Mr. Mwenda waren dankbaar dat zij naar Kampala mochten om deze techniek te leren. Ons voorstel is om een grote meeting in the Shade te organiseren en zo de HOTBOX te promoten onder de bevolking.

De HOTBOX is ook van klei te maken.

Ook zijn er "giko's" te koop die niet te duur zijn.

*The CBO gaat controleren of alle (49) Solvattens (waterfilters op solar) die geplaatst zijn bij gezinnen ook worden gebruikt, zo niet dan gaan ze naar andere gezinnen.

*The CBO deed financieel verslag van het depot dat van ons op hun rekening staat.

*Professionalisering van the CBO besproken

*Aandachtspunten voor komend jaar besproken

Bezoek aan KWAGI Group

Veel vrouwen zijn aanwezig, het is heel erg warm. Ze denken dat dat komt door El Niño, (Na drie jaar koeler weer met La Niña, wordt er in 2023 en 2024 een extreem warme El Niño verwacht. El Niño heeft per regio en seizoen andere gevolgen: sommige regio's krijgen eerder te kampen met droogte, terwijl andere net meer regen te verduren krijgen. El Niño is elke keer weer uniek). Vaak is het voorafgaand aan El Niño heel erg heet en komen daarna de regenbuien. Het sjouwen met het water vergt veel van de vrouwen, het is zwaar werk. Ze vragen om een generator om water uit de Dam te pompen. Deze kost Kes. 450.000

Na mijn bezoek vorig jaar aan de Governor Madame Fatuma heeft zij Mr. Benkuto gestuurd de Sub County Village Administrator. Hij heeft alles bekeken en beloofde de groep een pompmachine, extra tanks om water op te slaan en dat the Government de Dam zou uitdiepen en vergroten. Maar helaas nadien niets meer vernomen van deze heer. Wij gaan hier achteraan.

Het 'plant programma' liep goed tot er een vervelende plantziekte ontstond, die heel Z/O Kenya in zijn greep had, moesten ze de aanplant vernietigen en plantten ze Mais. Daar hadden ze een goede opbrengst van. 3 zakken van 90 kg, die in de verkoop gingen! Nu worden de plannen gemaakt voor nieuwe aanplant.

Het toevoegen van 'Coconut dust' is geen optie voor deze groep omdat de grond bij de Dam te zwaar is, hogerop is het wel een goede optie.

Het probleem waar de vrouwen tegenaan lopen is dat sommige vrouwen niet komen.

Ze gaan vanaf nu een aanwezigheidslijst bijhouden, bij niet komen krijgen ze een kleine boete, de opbrengst wordt gedeeld. Ze willen graag uniforms en opslagtanks voor water.

Hun huidige opslagplaats is te klein. Het is het Chicken House dat wij bouwden.

Een ruimte wordt gebruikt voor de kippen en de andere twee voor opslag materialen en opslag opbrengst van het land. Dit is aandachtspunt voor de toekomst.

Meeting 'Moonlight Tailoring' Group

Zij kregen van Janneke en Yannick een elektrisch naaimachine cadeau, we gaan kijken hoe dat op de elektriciteit kan worden aangesloten. Ze hebben regelmatig werkzaamheden. Ook maken ze op bestelling kleding en repareren kleding. Ze maakten de 140 uniformen voor de Primary school. Het actief benaderen van scholen in de buurt om uniformen te maken voor hun lukt nog niet zo.

Tree planting day.

Op 15 oktober organiseerden wij een 'Tree planting day'. Wij kregen 550 'seedlings' van Richard Bemaronda, die in Tsunza zijn bedrijf heeft. Janneke, Yannick en Thieu hebben de Stekken opgehaald op hun weg van het vliegveld naar Kibandaongo. Voorafgaand aan het planten werd er in de Shade een toneelstuk opgevoerd over het stoppen van boomkap. Minister of Parlement Mr. Masyuki plantte de eerste boom.

Gesprek met nieuwe Head Teacher Primary school, Mr. Mwero Hamisi, ook wel Mr. Change genoemd, omdat hij voorstander is van positieve veranderingen. Het renovatieproject doorgenomen en bekeken. De school moet het nu goed onderhouden.

Met hem de voedsel situatie van de albinokinderen besproken en medegedeeld dat er een sponsor is voor 2024. Vanaf 2025 moet de CBO een vaste sponsor gevonden hebben voor het voedsel voor de albinokinderen. Verder i.v.m. de veiligheid besproken dat er lockers op de poort van de albino's komen in de nacht. De diner ruimte in de keuken van de albino's wordt nu bezet door bouwvakkers, uitgelegd dat dit écht niet kan! Dus deze ruimte moet direct leeg én schoongemaakt worden zodat de albino kinderen er weer kunnen eten en dat gebeurde.

Mr. Change wil graag een administration block bij de school, voor de docenten. Ook wil hij zelf een groter kantoor. De school is gestart met de aanleg van meer groen op de compound, ook willen ze een 'garden' voor groentes gaan aanleggen.

Alle kinderen van groep 1 tm 4 kregen van een sponsor schoolspullen cadeau, zoals rugzakjes, pennensets etc. Fantastisch om de kinderen zo blij te zien met een cadeau!

Er zijn 140 uniformen gemaakt voor de armste kinderen, Mr. Change geeft aan dat dit geweldig was voor deze families. De kinderen kunnen nu naar school

Gesprek met Md. Hanifa C.H.V. Assistant.

-Haar een compliment gemaakt over de schone en nette compound.

-Op donderdag 12/10 Start van de "Deworming+Vit D Campaign", voor alle kinderen onder de 5 jaar. Ze legt mij uit hoe de C.H.V. dit gaan regelen, ik vind het een knappe organisatie! Op deze dag (donderdag) is het ook 'Consultation Day' voor de jonge baby's en moeders en ik zal de aan mij gedoneerde baby kleding uitreiken, het was een feestje voor deze vrouwen, erg leuk!

-Hanifa geeft me het overzicht van haar uitgaven voor de pap aan bevallen vrouwen. Ze krijgt een nieuwe bijdrage voor komend jaar. Ook kocht ze 2 nieuwe weegschalen waar de (zwarte) kinderen en volwassenen, op kunnen staan. Diabetes doet hier helaas

ook zijn intrede en de kinderen worden zwaarder. Het is niet erg duidelijk waardoor dit komt. Eenzijdig calorierijk voedsel? Kouwen op suikerriet? En er komt meer westers 'snoep' naar de regio.

-Wij hebben bij de "Buffalo Bike Company" in Nairobi nieuwe fietsonderdelen besteld. Alle fietsen zijn gerepareerd, dat heeft ze goed geregeld. Er zijn 4 C.H.V. gestopt en zij hebben hun fietsen verkocht.

Ik krijg deze heren niet te spreken omdat ze niet komen opdagen. The Chief zal er achter aan gaan en hopelijk enige financiële compensatie kunnen regelen voor ons.

-Hanifa draagt zorg voor het bijeen roepen van alle C.H.V. om samen de kuilen te gaan graven voor de Tree planting day, ook zal de Coconut dust gebruikt worden.

-Hanifa zal toezien op de gezondheid en het welbevinden van de albinokinderen.

-Wij hebben de 2 ossen van de CHV bezocht, ze zien er gezond uit.

-The CHV regelen warm water en pap, na bevallingen.

Meeting met Md. Mwaka, Care-taker albino children

Mwaka kookt 2 x per dag voor de albinokinderen. We spreken af dat er een keer een warme maaltijd moet zijn en bij de lunch brood of Chapati met thee.

Mwaka geeft aan dat er geroddeld wordt en ze is bang dat ze wordt weggestuurd, omdat ze van een andere tribe is. Ze voelt zich soms onveilig, vandaar dat er lockers op de gate komen. Haar gezegd dat ze niet wordt weggestuurd omdat ze érg goed voor de kinderen zorgt en wij zeer tevreden zijn. Als er problemen zijn zal ze naar the Head teacher mr. Change toe gaan.

Volgend jaar moeten we bekijken of de binnenkant van het Albinohuis geveerd kan worden, het heeft veel te lijden met de kinderen.

De Ace One cooker is kapot, wij gaan reparatie regelen.

De Night Guard is begonnen met de aanleg van een groentetuin, op de albino house compound.

Yannick controleert met onze contractor Mr. Martin Mazeras alle Renovatie werkzaamheden

die hij uitvoerde. Er bleken toch nog aantal aandachtspunten te zijn i.v.m. de uitvoering. Deze worden opgelost.

Yannick heeft samen met zijn zoon Thieu alle gebouwen opgemeten. Ook hebben zij berekend hoeveel wateropvang wij missen en dat blijkt fors te zijn. Wij moeten meer goten gaan aanleggen op de gebouwen en voldoende tanks plaatsen.

Yannick heeft met de elektriciens bekeken hoe wij de container, die dienst doet als opslagruimte, kunnen repareren want hij lekt. Daarna willen we er solarpanels op leggen en daarmee het laatste stukje compound (Shade, gerenoveerde huis en poort) van licht en stroom voorzien.

Het overtollige water bij grote regens moet ook wat gekanaliseerd worden op onze compound, nu is overal bij veel regen te veel modder, wat voor de patiënten niet prettig is, ook willen we paden met stenen aanleggen.

Er blijkt een probleem in de riolering op de HC compound, dit is ondergronds en moeten we oplossen.

Gesprek op Health Department in Kinango. Met Md. Kimeu, Mr. Shaban Mwatenga en Mr. Dedan.

Onderwerpen die besproken zijn: Electricity, Extra verpleegkundige, Nieuwbouw concrete watertank, behandeling albinokinderen door de dermatoloog, Watersituatie in droge tijden. Ook werd aandacht besteed aan het vertrek van de vorige 'In Charge'.

Gesprek met Richard Bemaronda in Diani.

Samenwerking is erg belangrijk. Richard doneerde de 550 boomstekken. Hij heeft nu doornstruiken gezaaid en als deze volgroeid zijn kunnen wij die gebruiken om langs ons hek rondom de compound te zetten. Het blijft een effectieve en goedkope manier, omdat het gaas steeds stuk gemaakt wordt. Ook regelde hij de 49 Solvattens (waterzuiveraar).

Richard is erg betrokken en behulpzaam en wil graag verdere samenwerking, ook m.b.t. tot het koken op bv giko's.

Janneke werkte 3 dagen in het Eye Centre Kwale. Gaf uitleg over hun nieuwe scan apparaat en trainde er medewerkers. De directie (Dr. Helen) was Janneke érg dankbaar.

Meeting met Norah Chao en Hellen Wanjiki, over Sexual Reproductive Health,

in Diani bij Baobab. Norah was voorheen DMOH in Kinango. Heeft daardoor groot sociaal netwerk. Norah en Hellen hebben de CBO Nahugombe opgericht, die heeft nu 10 leden. Wij gaan elkaar aanvullen en steunen hun CBO van harte, omdat er op dit gebied nog veel te doen is in Kenya. Doelstelling van hun CBO: 'Jonge meisjes empoweren op seksueel en reproductief gebied van gezondheid tot uitgebreide seksuele voorlichting én het aanpakken van culturele en religieuze obstakels bij het begin van seksuele voorlichting'.

Cadeaus uitdelen aan de schoolkinderen in Kibandaongo

Een feestje voor de kinderen!

Meeting met Mia Mollee van Teachers4Teachers in Diani bij Baobab. Samen met Yannick Mia gesproken, we hadden elkaar lang niet gezien, dus goed om wat bij te praten en Mia gaf uitleg over haar huidige werk en hun methodes.

Om ons verblijf in Kibandaongo goed af te sluiten organiseerden wij een gezamenlijke maaltijd met alle Stafleden van het Health Centre. Susan kookte heerlijk! En het was een erg geslaagde avond.

Ook werd er gediscussieerd over het man- vrouw zijn in Kenya en de problemen die men daarbij ondervindt. Wat een verschil met Nederland! Goed dat wij hier aandacht aan gaan besteden samen met de CBO Nahugombe.

Het was wederom een geweldige, bijzondere, impactvolle, vermoeiende maar zéér geslaagde Reis, mede dankzij mijn reisgenoten!
Asante Sana!

Lout Molkenboer, voorzitter

